

Občina Cerklje na Gorenjskem

Sporočilo za javnost

Lokalni utrip

občine Cerklje na Gorenjskem

December 2023

SREČNO 2024!

Kako dragoceno je sodelovanje in pripadnost nas je spomnilo preteklo leto polno izzivov, vzponov in padcev, zato se ob zaključku leta na vas obračam z iskrenimi besedami hvaležnosti in dobrimi voščili 2024.

Naj vam leto, ki je pred nami, izpolni vsa pričakovanja, naj bo mirno, srečno in zdravo za vse!

Vesele božične praznike in srečno v letu 2024 vam želim župan Franc Čebulj z občinsko upravo Občine Cerklje na Gorenjskem.

Srečna 2024

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO V LETU 2024

VAM ŽELI

ŽUPAN FRANC ČEBULJ Z OBČINSKO UPRAVO
OBČINE CERKLJE NA GORENJSKEM

Občina Cerklje na Gorenjskem, Trg Davorina Jenka 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem
Tel: 04 28 15 800, e-pošta: obcinacerklje@siol.net, spletna stran: www.cerklje.si

---

OB IZVIRU PŠATE – KNJIGA O VASI PŠATI

Pšačani so več kot tristo let pripadali Komendi. Njihovo lepo cerkev sv. Marije Magdalene je pozidal baron Peter Jakob de Testaferrata.

Avtor knjige Ob izviru Pšate Jožef Pavlič je sprva nameraval napisati knjigo o reki Pšati od njenega izvira v vasi Pšata pri Cerkljah na Gorenjskem do izliva blizu istoimenske vasi v Kamniško Bistrico. Zbral je že veliko gradiva zanj, jo še vedno načrtuje, a mu je srečanje s Pšačanom Nandetom Podjedom prekrizalo načrte. Nande mu je namreč dovolil vpogled v njegovo celotno dokumentacijo, mu pokazal številne lastne izdelke, s katerimi razveseljuje staro in mlado, ga povedel po vasi in okrog nje, pri tem mu je pokazal številne kotičke, več kot zgolj vredne ogleda. Še posebej travnik nad Pšato, oz. podružnično cerkvijo sv. Marije Magdalene, kjer so imele nekdanje velesovske dominikanke svoj vinograd. Nanj je na njegovem robu nad krožno potjo nameraval postaviti kar 7,38 metra visok križ po vzoru dozulejskega v Franciji, kakršnega je vidkinji šivilji Madeleine Aumont naročil pri številnih prikazovanjih postaviti sam Jezus. Nande je imel že vsa dovoljenja za to, a so se nazadnje lastniki parcel premislili, Nande pa tudi, je zaradi ljubega miru pri svoji domači hiši št. 19 na Pšati (pr' Jož') postavil tri metre nižji križ. 21. oktobra letos ga je blagoslovil novi cerkljanski župnik Martin Leban.

To dogajanje, in že prejšnja v vasi, posebej udeležba in poročanje s cerkvenih slovesnosti na Pšati, zlasti več kot 300-letna pripadnost Pšate komendski župniji, je avtorja knjige nagnilo, da se je še bolj posvetil raziskovanju Pšate. Posebej ko je zvedel, da so Pšačani zaprosili za sprejem v nekdanjo malteško viteško župnijo sv. Petra na Kranjskem (Komendo), ker je postal cerkljanski župnik Krištof Schwab pl. Lichtenberški in Tufsteinski (od 1546 do 1595) vnet zagovornik protestantizma, se je celo poročil, imel otroke in smešil katoličane. Pšačane, posebej prebivalce Štefanje Gore, je to ogorčilo, mu niso bili več pokorni. Tako so več kot 300 let, vse do leta 1788, spadali pod komendsko župnijo. V cerkljansko so se vrnil, ker je cesar Franc Jožef II. pri svojih cerkvenih reformah odredil, da naj verniki hodijo k maši v bližnjo župnijsko cerkev, ne pa oddaljeno. Do komendske so imeli kar okrog uro in pol hoje, do cerkljanske pa le pol ure. Pot v Komendo so jim oteževale tudi poplave.

Občina Cerklje na Gorenjskem

Te, posebej letošnje katastrofalne v avgustu, so avtorja še dodatno nagnile k raziskovanju reke Pšate, njenih izvirov in kraške okolice. Videl je, kako Pšata, kadar je veliko vode, bruha na dan najmanj iz štirih izvirov, v bližini je še več drugih, tako da voda ob deževju dere po Urhovem sadovnjaku pri hiši št. 1 v vasi, pa tudi višje na travnikih nad cesto Pšata-Grad. Še višje v Urhovem gozdu se nahaja t. i. Urhova jama ali brezno, ki jo je že raziskoval domačin jamar Ivan Kropivnik, človek, ki bi mu upravičeno lahko rekli »Mädchen für alles«, toliko stvari obvlada. Vpogled v njegovo dokumentacijo in pripoved o raznovrstnem delu pri upokojevcih v Cerkljah, ga je prepričala, da je na pravi poti.

Poleg omenjenih dveh Pšačanov (Ivan živi danes na Zg. Brniku) so mu veliko pomagali še drugi: cerkveni ključar Boštjan Jenko mu je dovolil, da pregleda kroniko del, opravljenih pri domači cerkvi, njegova žena Lucija ga je seznanila z nekdanjimi ženitovanjskimi običaji v vasi, te popisala, posebej pesmi, povezane z njimi, Vida Gerkman mu je povedala, kako bogato je bilo nekdanje kulturno življenje v vasi, nekdanja Pšačanka Mojca Kepic je za knjigo obudila poletne dogodivščine pod mostovi Pšate od izvira do konca vasi. Teh mostov je veliko, saj je vas razpotegnjena ob reki.

Pisec knjige je obiskal starejše Pšačane in Pšačanke, ki mu niso razkrili le svojih »življenjskih zgodb«, marveč veliko dragocenega, kar se je dogajalo v vasi in je zadnji čas, da to nekdo zapiše. Največ Nande Podjed.

Vsemu temu je Jožef Pavlič dodal, kar je znanega o Pšati od njene prve omembe kot Pischat leta 1238 v ustanovni listini velesovskega samostana, o cerkvi sv. Marije Magdalene, ki jo je nad vasjo leta 1738 zidal baron Peter Jakob de Testaferrata, oče Petra Pavla Glavarja, o Glavarjevem obiskovanju Pšačanov, ki jih je podrobno popisal leta 1754 v svojem Statusu animarumu, o pripadnosti kmetov komendski župniji oz. Malteškemu viteškemu redu, ki jo je imel v lasti. S tega zgodovinskega in umetnostno-arhitekturnega vidika je prešel na Pšato danes, ko so v vasi le še štiri večje kmetije, v Glavarjevem času pa je bilo popolnoma drugače. Od podjetij je posebej »obdelal« ribogojnico Vodomec d. o. o, v kateri gojijo ameriške postrvi (šarenke) ter kmetijo pr' Kovčeta, znano po kakovostnih suhomesnatih izdelkih.

Občina Cerklje na Gorenjskem

Zelo pomemben je razdelek, v katerem avtor piše o starih navadah in običajih v vasi, posebej pri ženitovanju, srečanjih Pšata-Pšata s pobrateno istoimensko vasjo blizu izliva reke Pšate v Kamniško Bistrico, obujanju gregorjevega.

Razdelek Pšaški veljaki pričuje o tem, da so lahko v mali vasici doma zelo sposobni ljudje. To potrjuje več Pšačanov, posebej nekdanji večkratni jugoslovanski prvak v motokrosu Jože Zupin, ki je novi dom našel na Bavarskem, kjer se je razvil v pomembnega podjetnika. Nande Podjed in Ivan Kropivnik pa sta se izkazala kot mojstra izdelkov iz najrazličnejših snovi.

Razdelek o postavitvi »Nandetovega« križa govori o tem, kaj se da doseči, če je človek vztrajen, a ni vedno vse po njegovi volji. Pšačani zlasti poudarjajo, kako je treba »vkup držati«, si pomagati in se zavedati globokih slovenskih, zgodovinskih in domačih vaških korenin. Iz teh je nastala ta knjiga, gradi na tem. Obsega blizu 220 strani s številnimi dokumentarnimi in drugimi fotografijami. Temelji na zgodovinskih virih in pripovedi Pšačanov.

Natis je podprla komendska občina, ki se dobro zaveda pomena zgodovinskih vezi in povezanosti z vasm, nekdanj pripadajočimi Komendi. To so potrdila tudi srečanja Pšata-Pšata, pri katerih so sodelovali tudi naši občani, je potekala skozi našo občino. Prav bi bilo, da bi se tesneje med seboj povezali tudi Pšačani in Komendčani, saj imamo veliko skupnega. Knjiga Ob izviru Pšate je tudi spodbuda k temu dejanju.

Post scriptum: Knjiga Ob izviru Pšate je naletela na tako veliko zanimanje Pšačanov in drugih cerkljanskih občanov, da je celotna naklada pošla v nekaj dneh. Zato avtor, kolikor ga bo pri tem podprla tudi cerkljanska občina, ne le komendska, ki ga je že, razmišlja o ponatisu knjige oz. njeni obogatitvi in dopolnitvi, saj mu je ostalo še veliko gradiva. Avtor je še posebej hvaležen Pšačanom, ki so mu pomagali, da je napisal knjigo o vasici Pšata, kakršno bi si zaslužila vsaka vas v cerkljanski občini, je vsem občanom lahko v spodbudo pri zbiranju virov ter pisanju o preteklosti svojih vasi. To bi bil enkraten občinski projekt. Pšata in Pšačani so imeli res kaj povedati o sebi, so zgledno sodelovali s piscem knjige ter se tudi zavedali, kako je pomembno, da bodo prišli trajno v zgodovino.

Besedilo in slike Jožef Pavlič

Občina Cerklje na Gorenjskem

JASLICE OB POTI IZ POŽENIKA NA ŠENTURŠKO GORO, OD 25.12.2023 DO 15.01.2024

Z bližajočim se božičem prihaja tudi poseben jubilej, saj mineva že neverjetnih 800 let, odkar je sv. Frančišek Asiški prvič postavil jaslice v italijanskem kraju Greccio. Ta lepa tradicija je globoko zakoreninjena v naši kulturi in vsako leto prinaša toplino praznične sezone.

Tudi na poti iz Poženika na Šenturško Goro se že pripravljajo na postavitve letošnjih jaslic. V lanskem letu se je število jaslic več kot podvojilo, doseženo je bilo kar 72 postavitvev. V želji, da bi bila letošnja številka še lepša, vabimo vse, ki čutijo veselje ob postavljanju jaslic, da si vzamejo čas in se pridružijo ustvarjalnemu duhu. Cilj je, da se jaslice ne le lepo zlijejo z okoljem, ampak tudi spoštujejo naravo in jo ohranjajo nedotaknjeno.

Občina Cerklje na Gorenjskem, Trg Davorina Jenka 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem
Tel: 04 28 15 800, e-pošta: obcinacerklje@siol.net, spletna stran: www.cerklje.si

Občina Cerklje na Gorenjskem

Za tiste, ki bi želeli sodelovati, je na voljo enotna tablica z imenom in krajem bivanja postavljalca, dodatne informacije pa lahko dobite na telefonski številki 051 323 718 (Mira) - pokličite do 20. decembra.

Jaslice se bodo postavljale v tednu pred Božičem, do 24. 12. 2023.

Novi postavljalci si lahko prostor izberete sami. Organizatorji si prizadevajo doseči številko, ki vključuje tri števke, in verjamejo, da lahko skupaj to dosežemo.

Jaslice bodo na ogled od božičnega dne do sredine januarja.

Vabljeni, da skupaj ustvarimo praznično vzdušje, ki bo ogrela srca vseh generacij.